

آیین نامه انتشارات مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

با توجه به کسب مجوز راه اندازی واحد انتشارات مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری به شماره ۱۳۳۳۹ مورخ ۹۶/۰۴/۲۵ توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آیین نامه زیر به منظور سامان دهی امور چاپ و نشر، قانونمند کردن نحوه پذیرش و هدایت حرکت به سمت تولید آثار علمی تدوین می گردد. لازم به ذکر است از این به بعد، مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری در این آیین نامه، مرکز ذکر می شود.

ماده ۱: منظور از انتشارات در این آیین نامه، عبارت از آثاری است که با تصویب شورای انتشارات، به صورت های مختلف چاپ و منتشر می گردد و شامل اهداف زیر است:

۱-۱- تشویق پژوهشگران، پدیدآورندگان و مترجمان دانشگاهی به نگارش و تدوین آثار ارزنده

۱-۲- تقویت بنیه علمی جامعه و به ویژه دانشجویان

۱-۳- نشر تحقیقات و آثار جدید معتبر به زبان فارسی یا به زبان های خارجی.

۱-۴- احیاء و نشر متون کهن معتبر و ممتاز

۱-۵- چاپ و نشر مجلات علمی و کتاب های جدید مرجع اعم از راهنماها، لغت نامه ها، مجموعه مقالات، اصطلاحات علمی، فهرست ها و کتاب شناسی ها.

۱-۶- چاپ و نشر کتب درسی و کمک درسی دانشگاه ها

۱-۷- مشارکت در رفع کمبودها و کاستی های موجود در کتب درسی رشته های مختلف.

۱-۸- آثاری که به هر نحو موجب رشد و تعالی دانش و گسترش پژوهش گردد مثل معرفی دانشمندان، مرکز علمی، زندگینامه ها، دانشنامه ها و ...

ماده ۲: تعاریف برخی از اصطلاحات به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر است:

۱-۲- اثر: به هرگونه تصنیف، تألیف، تدوین و گردآوری، ترجمه و تصحیح متونی که قابل چاپ باشد اطلاق می شود.

۱-۱-۲- تصنیف کتاب: مجموعه ای است که پیام اصلی آن براساس دیدگاهها و نوآوری های علمی نویسنده یا نویسندگان و همراه با تحلیل یا نقد دیدگاه های دیگران در یک موضوع مشخص می باشد، به گونه ای که حداقل یک سوم کتاب را دیدگاه های جدید نویسنده یا نویسندگان تشکیل می دهد هرچند که ممکن است آنها را قبلاً در مقالات خود منتشر کرده باشند.

۱-۲-۲- تألیف کتاب: مجموعه ای از داده های علمی و نظریات پذیرفته شده است که براساس تحلیل جدید و یا ترکیب مبتکرانه ساماندهی می شود و معمولاً توأم با نقد است و حاوی حداقل ۱۵٪ از یافته های نویسنده باشد.

۱-۲-۳- تدوین کتاب (به شیوه گردآوری): مطالب یا داده هایی هدفمند و منسجم است که از منابع مختلف تهیه و در یک مجموعه تدوین می شود.

۱-۲-۴- تصحیح انتقادی کتاب: عبارتست از معرفی نسخه - بدل های موجود در جهان، تشخیص صحیح ترین و نزدیکترین نسخه به زمان حیات مولف، ارائه روش تحقیق، شرح و توضیح مستندات متن، ذکر مأخذ و منابع مورد استفاده با

استناد به شواهد و کتاب‌شناسی آن، تکمیل نقایص چه در عبارت و چه در محتوا و داوری در بهترین برداشت و نظایر آن (رشته تخصصی مصحح باید با موضوع کتاب منطبق باشد).

۵-۱-۲- ترجمه: اثری است که از زبان‌های خارجی به زبان فارسی یا بالعکس با حفظ امانت و اصالت متن اصلی برگردانده شود.

۶-۱-۲- حمایت از چاپ: عبارت است از تامین اعتبار بهاء یا بخشی از هزینه چاپ کلیه آثاری که از طریق موسسات آموزش عالی و پژوهشی، سازمان‌های اجرایی و غیر اجرایی با هدف نشر و معرفی اثرات ارزنده و یا تقدیر از مراکز، شخصیت‌ها و ... صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: مسئولیت تمامی مطالب نگاشته شده در مجلات بر عهده مدیر مسئول مجلات می‌باشد و این مطلب در شناسنامه هر مجله قید گردد.

۲-۲- صاحب اثر: شخص یا اشخاصی است که تمام حقوق مادی و معنوی اثر، متعلق به او یا آنهاست که طبق قرارداد، آن حقوق برای همیشه یا برای مدتی معین به انتشارات مرکز واگذار می‌شود.

۳-۲- قرارداد: سندی است که به منظور ایجاد تعهد بین صاحب اثر و مرکز تنظیم و مبادله می‌شود و در آن مواردی چون میزان حق الزحمه، نحوه پرداخت، شیوه و مقطع زمانی تحویل اثر، تعداد صفحات، شمارگان و ضوابط چاپ و انتشار مشخص می‌گردد.

۱-۳-۲- حق الزحمه: مبلغی است که در ازای انجام هر یک از تعهدات یا خدمات، بر مبنای آخرین مصوبات هیات امناء، به عامل آن پرداخت می‌شود.

تبصره ۲: در صورت فوت مولف حقوق مادی و معنوی اثر به وراث قانونی تعلق می‌گیرد.

۴-۲- ویرایش: انجام هرگونه اصلاح یا حک در یک اثر است که از نظر کیفیت به سه صورت ذیل انجام می‌پذیرد.

۱-۴-۲- ویرایش علمی: بررسی موضوعی و تخصصی محتوای اثر، مقابله متن با اصل و رفع اشکالات و ابهامات و تحقیق در صحت یا سقم آن، بررسی استخراج منابع و مآخذ متن و سایر مواد مربوط.

۲-۴-۲- ویرایش ادبی: بر مبنای شیوه نامه نشر مرکز و بدون تغییر در محتوای علمی به اصلاح اشکالات نگارشی و دستوری، نشانه‌گذاری و روان و مصطلح کردن جملات بپردازد، و نیز یک دست کردن پانوشتها، ارجاعات، کتابنامه، نمودارها، جدولها، فهرستها و پاراگراف‌بندی و موارد مشابه آن ضروری است.

۳-۴-۲- ویرایش فنی: بر مبنای شیوه‌نامه نشر مرکز تعیین نوع قلم و شماره آن در تمامی متون براساس زیبایی (شامل متن اصلی و فرعی، صفحه حقوقی، زیرنویسها، فرمولها و...) کنترل اغلاط تایپی و املائی و نیز عدم جافتادگی در متن و یکدست بودن پانوشتها و ارجاعات و موارد مشابه آن است.

ماده ۳: در بررسی پیشنهادها رسیده به شورای انتشارات مرکز موارد زیر بایستی رعایت شود.

۱-۳- تصنیفی که مبتنی بر تحقیقات ارزنده علمی، ادبی و فرهنگی بوده، نتایج آن اصیل و بدیع باشد.

۲-۳- تالیفی که در زمینه‌های تخصصی و فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی مولف باشد و براساس اصول کلی تالیف مجموعه‌های علمی، ادبی و فرهنگی نگارش شده باشد.

شماره: سریال:

تاریخ: پیوست:

۳-۳- ترجمه یا تصحیح آثار ارزنده علمی، ادبی و فرهنگی

۳-۴- تالیف، ترجمه یا تصحیح آثار ارزنده مربوط به تاریخ اسلام، می‌بایست در رابطه با تاریخ انقلاب اسلامی، معارف اسلامی، تاریخ و فرهنگ ایران باشد.

۳-۵- حداقل یک نفر از مولفان و مترجمان یک اثر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی باشد.

تبصره ۳: آثار منحصر به فرد مشاهیر علمی، ادبی و هنری کشور با تشخیص شورای انتشارات مرکز از ضوابط یاد شده مستثنی هستند.

ماده ۴: مراحل بررسی و تصویب آثار:

۴-۱- هرگونه پیشنهاد چاپ اثر، بعد از تهیه و تکمیل فرم پیشنهاد تصنیف، تالیف و ترجمه در شورای گروه مربوط و کمیته پژوهش طرح و تصویب شود.

۴-۲- پیشنهاد مصوب کمیته پژوهش در شورای انتشارات طرح و در صورت احراز شرایط لازم، تصویب می‌شود.

تبصره ۴: آثاری که مربوط به گروه آموزشی خاصی نیستند. در شورای انتشارات قابل بررسی هستند.

تبصره ۵: برای حمایت از چاپ خارج از مرکز، صرفاً در شورای انتشارات مطرح و تصویب می‌شود.

تبصره ۶: نویسنده اثر لازم است توضیحات و مدارک لازم برای نشان دادن وضعیت بازار از کتاب‌های موجود در آثار مشابه ارائه نمایند.

۴-۳- شورای انتشارات پس از بررسی همه جانبه، نظر خود را به صورت کتبی به متقاضی اعلام می‌دارد.

۴-۴- مصوبه‌های شورای انتشارات جهت بررسی تخصصی و تعیین ویراستار، در کمیته ویراستاری مطرح می‌شود.

۴-۵- با تشخیص کمیته ویراستاری، آثار جهت نظرخواهی و ویرایش علمی و ادبی، به داوران و ویراستاران منتخب ارسال می‌گردد.

۴-۶- زمان لازم برای ترجمه آثار حداکثر دو سال است. تشخیص موارد استثنایی به عهده شورای انتشارات است.

۴-۷- آثار مورد تایید داوران و ویراستاران، بعد از اعمال اصلاحات در نسخه پاکنویس شده توسط صاحب اثر و حروف‌چینی، تحویل CD از صاحب اثر مورد تصویب نهایی شورای انتشارات قرار می‌گیرد.

۴-۸- آثاری که برای ترجمه، تصویب می‌شوند، در صورتی که از سوی مرکز نشر دانشگاهی و سایر مراکز پژوهشی و دانشگاهی زیر چاپ باشد، تصویب شورای انتشارات ملغی خواهد بود.

تبصره ۷: در مورد کتب دروسی عمومی و علوم پایه با نظر شورای انتشارات می‌تواند از این امر مستثنی شود (بند ۶-۸).

ماده ۵: حق الزحمه صاحبان آثار. پس از تصویب نهایی چاپ اثر با توجه به کیفیت و کمیت اثر، به شرح ذیل پرداخت می‌گردد:

الف) حق تألیف: ۲۰ درصد قیمت پشت جلد ضرب در تیراژ.

ب) حق گردآوری: ۱۸ درصد قیمت پشت جلد ضرب در تیراژ.

ج) حق ترجمه: ۱۵ درصد قیمت پشت جلد ضرب در تیراژ.

تبصره ۸: پرداخت حق الزحمه پس از فروش حداقل ۵۰ درصد تیراژ می باشد.

تبصره ۹: حق الزحمه اولیه برای شمارگان ۲۰۰ نسخه پرداخت می شود. اگر انتشارات در چاپ اول به دلایلی کمتر از ۲۰۰ نسخه چاپ کند، در صورت نیاز به تجدید چاپ، مابه التفاوت از ۲۰۰ نسخه حق الزحمه پرداخت می شود.

تبصره ۱۰: علاوه بر حق الزحمه، در هر نوبت چاپ، ۱۰ نسخه به صاحب اثر اهدا می شود، در صورتی که صاحب اثر بیش از یک نفر باشد به ازای هر نفر ۵ نسخه به تعداد مذکور اضافه خواهد شد.

ماده ۶: حق الزحمه داوران و ویراستاران. پس از تصویب نهایی شورای انتشارات بر اساس تعرفه مصوب در دهمین جلسه شورای انتشارات تعیین می گردد.

تبصره ۱۱: علاوه بر حق الزحمه، تعداد یک نسخه از کتاب مربوط به هر یک از داوران و ویراستاران اهدا می شود.

ماده ۷: کمیته ویراستاری مرکز منطقه ای

کمیته ویراستاری مرکز یکی از زیر مجموعه های کارشناسی شورای انتشارات است که زیر نظر معاونت پژوهش و فناوری مرکز و با عضویت تعدادی از اعضای هیات علمی و در صورت نیاز با عضویت صاحب نظران خارج از مرکز تشکیل می شود.

ماده ۸: اعضای شورای انتشارات مرکز

- معاون پژوهش و فناوری مرکز (رییس شورا)

- رییس اداره انتشارات (دبیر شورا)

- مدیر پژوهش و فناوری مرکز منطقه ای

- دو عضو هیات علمی صاحب نظر از مرکز منطقه ای

- دو عضو هیات علمی صاحب نظر از خارج از مرکز شامل اعضای هیات علمی دانشگاه های زیر مجموعه وزارت

عتف

تبصره ۱۲: اعضای غیر حقوقی شورای انتشارات با توجه به نیازها و تخصص های موجود در مرکز و خارج مرکز، به مدت دو سال از میان صاحب نظران داخل و خارج مرکز، توسط معاون پژوهش و فناوری با تایید رییس مرکز منطقه ای انتخاب می شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۹: وظایف شورای انتشارات مرکز

۹-۱- تعیین اولویت های انتشارات علمی مرکز

۹-۲- تهیه و تصویب آیین نامه های اجرایی انتشارات و تجدید نظر و پیشنهاد هر گونه اصلاح در آیین نامه به ریاست مرکز

۹-۳- تبیین سیاست های مرکز در ارتقای کیفی و کمی نشر کتاب

۹-۴- تهیه و تصویب آیین نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز نشر کتاب

۹-۵- تعیین شاخص های ارزیابی کتاب

۹-۶- انتخاب کتب مناسب جهت چاپ و نشر

۷-۹- تدوین روش اجرایی شامل تعیین داوران و فرایند بررسی کتاب‌ها جهت نشر

۸-۹- تخصیص ویراستار ادبی برای آثار قابل چاپ

۹-۹- تعیین خط مشی جهت ارتقای کیفی آثار منتشر شده

۱۰-۹- تعیین دستورالعمل فرآیند چاپ آثار

۱۱-۹- ارسال کتابهای منتخب به خانه کتاب برای انتخاب کتاب سال و یا سایر جشنواره های فرهنگی

۱۲-۹- ارزیابی سالیانه کتب منتشر شده و ارائه راهکار جهت ارتقاء کیفی

۱۳-۹- تعیین میزان دستمزد داوران مقالات علمی

۱۴-۹- وظیفه دیگری که مطابق تصویب شورای انتشارات بر عهده این شورا قرار داده شود.

ماده ۱۰: تجدید چاپ:

۱-۱۰- در صورتی که نسخه‌های اثری نایاب شود، انتشارات، بعد از اخذ مجوز از شورای انتشارات، مجاز به تجدید چاپ آن خواهد بود.

۲-۱۰- اگر انتشارات مرکز به علت محدود بودن امکانات، به تجدید چاپ اقدام نکند، صاحب اثر می‌تواند با اخذ مجوز کتبی از انتشارات، با ناشر دیگری اقدام به چاپ کند. در صورتی که آن ناشر بخواهد کتاب را از روی اثر چاپی مرکز افسست کند، لازم است با انتشارات مرکز قرارداد جداگانه‌ای منعقد کند.

۳-۱۰- صاحب اثر باید پاسخ مستدل و لازم را در مورد انتقادات و ایراداتی که احياناً بر چاپ قبلی اثر وارد آمده است به شورای انتشارات ارائه کند.

۴-۱۰- صاحب اثر موظف است حداکثر تلاش خود را برای درج آخرین اطلاعات تکمیلی در متن اثر به صورت ضمیمه و انجام اصلاحات لازم در تجدید چاپ به عمل آورد.

۵-۱۰- شورای انتشارات، حق الزحمه تجدید چاپ را با توجه به کیفیت و کمیت تغییرات انجام یافته و براساس تعرفه‌های مصوب هیات امناء، پرداخت می‌کند.

ماده ۱۱: چاپ و نشر:

۱-۱۱- اداره انتشارات بعد از تصویب چاپ یک اثر توسط شورای انتشارات براساس ضوابط مصوب ابلاغ شده توسط شورا، CD اثر را از صاحب اثر دریافت می‌کند.

۲-۱۱- CD حاوی اثر در صورت عدم تطبیق با فرمت مرکز مربوطه برگردانده می‌شود.

۳-۱۱- انتشارات مرکز موظف است دو پیش چاپ (=پرینت) به صاحب اثر ارائه کند. انتشارات در صورتی پیش چاپ سوم را در اختیار صاحب اثر خواهد گذاشت که اشکالات از سوی اداره انتشارات باشد، در غیر این صورت هزینه آن به عهده صاحب اثر خواهد بود.

تبصره ۱۳: در مواردی که صاحب اثر به طور مرتب برای غلط‌گیری نمونه‌های چاپی، به انتشارات مراجعه نکند، یا آنها را بیش از ده روز نزد خود نگه دارد، انتشارات مجاز خواهد بود کار غلط‌گیری را به شخص دیگری واگذار کند و دستمزد مصحح را از حق الزحمه صاحب اثر کسر نماید.

۱۱-۴- تصمیم‌گیری در مورد تعیین جنس کاغذ و طرح روی و پشت جلد با مشورت صاحب اثر، جزو اختیارات انتشارات مرکز است.

۱۱-۵- روی جلد همراه با یونیفرم مخصوص مرکز و حاوی تمام کتابهای مصوب، درج نشانه مرکز شماره مسلسل، شابک و عبارت «انتشارات مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری» در محل‌های معین، الزامی است.

۱۱-۶- تعیین میزان شمارگان هر کتاب به عهده شورای انتشارات است.

۱۱-۷- در شناسنامه کتاب، درج نام ویراستاران علمی، ادبی و فنی الزامی است.

ماده ۱۲: قیمت تخفیف، اهدا و مبادله.

۱۲-۱- قیمت‌گذاری کتاب توسط شورای انتشارات، با در نظر گرفتن صرفه و صلاح مرکز انجام می‌گیرد.

۱۲-۲- انتشارات مرکز با مجوز رئیس مرکز یا معاون پژوهش و فناوری مرکز، مجاز است جهت معرفی فعالیت‌های انتشاراتی مرکز و توسعه روابط و مبادلات علمی و فرهنگی، نسخه‌هایی از انتشارات خود را به سازمان‌ها و مقامات و شخصیت‌های سیاسی، علمی کتابخانه ملی و کتابخانه‌های معتبر و مراکز مهم تحقیقاتی و علمی و فرهنگی در داخل یا خارج کشور، اهدا کند.

۱۲-۳- انتشارات می‌تواند برای معرفی و تبلیغ کتابهای خود، در حد ضرورت از هر کدام یک نسخه به سازمان صدا و سیما، روزنامه‌ها، مطبوعات و سایر رسانه‌های گروهی منتخب اهدا کند.

این آیین‌نامه در ۱۲ ماده و ۱۳ تبصره، در جلسه مورخ ۹۶/۰۶/۰۵ هیات ریسه مرکز به تصویب رسید و در جلسه شورای انتشارات مورخ ۱۴۰۰/۳/۲۶ با برخی اصلاحات مصوب گردید.